

God praksis for interne kontroller og screening af medarbejdere

Finanstilsynet

23. juni 2025

Finanstilsynet beskriver i dette notat en række tiltag, der kan siges at være god praksis for interne kontroller og screening af medarbejdere i finansielle virksomheder.

Baggrunden

De kriminelle aktører søger hele tiden at blive bedre til at skjule deres kriminelle aktiviteter. Som det også fremgår af medierne, har der den seneste tid bl.a. været eksempler på, at kriminelle forsøger at infiltrere finansielle virksomheder med henblik på at få bestemte medarbejdere til at hjælpe dem med at skjule deres aktiviteter.

Ifølge den Nationale Risikovurdering af Hvidvask fra 2022¹ har Danmark et renommé som et land med lav grad af korruption, og det kan medvirke til, at opmærksomheden på korruption ikke er så høj. Det er dog væsentligt at bemærke, at økonomisk kriminalitet kan tiltrække andre aktører end dem, man normalt forbinder med organiserede kriminelle. En undersøgelse fra svensk politi har f.eks. vist, at personer har bidraget til kriminelle handlinger i kraft af deres erhverv som f.eks. bankansat eller advokat².

Der er behov for en stor indsats fra såvel virksomheder som myndigheder for at dæmme op for dette. For det første fordi disse aktiviteter kan medvirke til øget kriminalitet. For det andet fordi denne type af kriminalitet kan have store konsekvenser for de pågældende virksomheder, da de potentielt kan blive pålagt sanktioner og/eller få et dårligt omdømme.

Finanstilsynet ønsker at støtte virksomhederne i deres bestræbelser på at imødegå denne risiko og beskriver derfor i dette notat, hvad der kan kaldes god praksis for interne kontroller og screening af medarbejdere³.

¹ Den Nationale Risikovurdering af Hvidvask 2022: [risikovurderingwebtilgængeligv101.pdf](#)

² Polisen 2021:30 *Encrochat – Lärdomar av Encrochat. Analyseprojekt Robinson. Nationella operativa afdelingen, Underrättelseenheten. Udgivet 10. maj 2021.*

³ I dette notat bruges betegnelsen "screening af medarbejdere" som samlebetegnelse for alle de aktiviteter i virksomheden, der skal sikre, at medarbejdere ikke hjælper til med eller dækker over, at kriminelle bruger virksomheden til at foretage hvidvask eller terrorfinansiering. Der kan i den konkrete virksomhed være andre grunde til at følge medarbejders aktiviteter, men dette behandles ikke her.

Det er fremfor alt vigtigt, at virksomhederne er bevidste om deres egne sårbarheder, så de kan målrette deres indsats mod de områder, hvor det er nødvendigt at reducere eller helt fjerne en sårbarhed.

Men det er også vigtigt at pointere, at screening af medarbejdere og interne kontroller ikke skal medvirke til en øget mistænkelighedskultur på arbejdspladsen, og at det forventeligt kun er et ganske lille fåtal af medarbejdere, der hjælper eller potentielt vil hjælpe kriminelle.

Finanstilsynets fremgangsmåde

Finanstilsynet spurgte i efteråret 2024 udvalgte finansielle virksomheder (virksomhederne), hvad de gør for at hindre, at deres medarbejdere bruges til kriminelle aktiviteter. Formålet med spørgsmålene var at afdække god praksis for, hvad virksomhederne selv gør og fremadrettet kan gøre for at forebygge, at deres medarbejdere bruges til hvidvask eller finansiering af terrorisme.

Med udgangspunkt i svarene fra virksomhederne, erfaringer fra Finanstilsynets inspektioner og internationale observationer peger Finanstilsynet nedenfor på en række tiltag for interne kontroller og screening af medarbejdere i finansielle virksomheder, der kan siges at være god praksis.

Undersøgelsen er et led i Finanstilsynets løbende tilsyn, men det var ikke et formål at påse, om virksomhederne overholder lovgivningen på området, og dette har derfor ikke indgået i undersøgelsen.

God praksis-notatet skal heller ikke betragtes som en konkret vejledning om lovgivningen i forhold til interne kontroller og screening af medarbejdere eller som nye krav til den eksisterende lovgivning på området. Finanstilsynet peger ikke på konkrete tiltag, der skal gennemføres, da det er op til den enkelte virksomhed at tilrettelægge dette ud fra, hvordan virksomheden i øvrigt er indrettet.

Det kan meget vel være god praksis at gøre mere, end det der er oplistet nedenfor, særligt når omstændighederne ændrer sig. Tiltagene er altså ikke tænkt som udtømmende. Finanstilsynet opfordrer derfor virksomhederne til hele tiden at være opmærksomme på, at de kriminelle finder på nye metoder, da de netop aktivt søger at undgå opdagelse.

Dette notat berører ikke de kommende regler i den nye AML-regulering, der træder i kraft i 2027.

For hver god praksis nedenfor anfører Finanstilsynet en begrundelse.

Lovgivningen på hvidvaskområdet

Virksomhederne er i henhold til hvidvasklovens § 8, stk. 1, forpligtede til at have skriftlige politikker, forretningsgange og kontroller, som skal omfatte bl.a. screening af medarbejdere og intern kontrol til effektiv forebyggelse, begrænsning og styring af risici for hvidvask og finansiering af terrorisme. Virksomhederne skal i den forbindelse have procedurer og interne kontroller, som sikrer mod, at en medarbejder misbruger sin stilling.

Det følger af de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, at det ikke defineres nærmere i 4. hvidvaskdirektiv, hvad forpligtelsen til screening af ansatte indebærer. Det vurderes i bemærkningerne, at kravet som minimum må indebære, at det sikres, at ansatte ikke kan misbruge deres stilling til hvidvask og finansiering af terrorisme. Dette kan bl.a. sikres ved, at virksomheder inden ansættelsen af en person kontrollerer, at vedkommende ikke er dømt for kriminelle forhold, der øger risikoen for, at vedkommende vil misbruge sin stilling til hvidvask og finansiering af terrorisme.

Det fremgår endvidere af de almindelige bemærkninger til bestemmelsen, at det ikke ses at være et krav efter 4. hvidvaskdirektiv, at alle ansatte screenes. Det er derimod vurderingen, at en screening bør foretages alt efter, hvilken funktion den ansatte skal varetage i virksomheden.

Af vejledningen til hvidvaskloven fremgår det, at screening af ansatte skal ske forud for ansættelsen, hvor der er en risiko for misbrug af stillingen til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Virksomheden kan f.eks. bede den ansatte om at fremvise sin straffeattest. Der er ikke tale om, at alle strafbare forhold øger risikoen for, at personen kan misbruge sin stilling, men f.eks. vil domme for økonomisk kriminalitet og groft skattesvig som udgangspunkt medføre en øget risiko. Der skal således foretages en væsentlighedsbetragtning i forhold til, hvilke domme der medfører en øget risiko.

Lovgivningen angiver i øvrigt en række krav til virksomhedernes foranstaltninger til at imødegå at blive brugt til hvidvask og terrorfinansiering.

Hvis der er mangler i en virksomheds hvidvaskforanstaltninger, herunder i kundekendskabsprocedurer, ajourføring af kundekendskab og/eller virksomhedens interne procedurer for transaktionsovervågning, kan det være muligt for medarbejdere med forkerte motiver at udnytte disse svagheder. Det kan f.eks. være, at virksomheden ikke overvåger bestemte kundetyper, ikke kontrollerer bestemte aktiviteter, eller at kundemedarbejdere har adgang til de systemer, der udfører kontroller af kundemedarbejderne selv.

En kriminell medarbejder med kendskab til transaktionsovervågningsopsætning kan hjælpe kriminelle med at skjule sig for overvågningen ved at lave transaktioner, som overvågningen ikke kan fange.

En virksomhed skal derfor sikre, at systemer og kontroller er effektive til deres formål og ikke kan manipuleres.

God praksis

Screening ved ansættelse og løbende ajourføring

I nogle tilfælde er det muligt for en person med de forkerte motiver at blive ansat i en finansiel virksomhed. Risikoen ved en sådan ansættelse kan være, at medarbejderen kan søge at hjælpe kriminelle med at hvidvaske penge eller finansiere terrorisme.

Det er god praksis, men ikke et egentligt lovkrav ved ansættelsen at indhente en straffeattest, som er aktuel. At den er aktuel, betyder efter Finanstilsynets opfattelse, at den ikke er mere end to måneder gammel ved indhentelsen. Den gode praksis gælder for både faste og midlertidige medarbejdere.

Virksomhederne skal dog være opmærksomme på, at straffeattesten ikke nødvendigvis giver et fyldestgørende billede.

Virksomhederne kan have en risikobaseret tilgang til området. Det betyder, at virksomheden kan have en mere tæt screening af ansatte i positioner, der er særligt udsat for at kunne blive brugt til hvidvask og finansiering af terrorisme. Medarbejdere i udsatte positioner kan f.eks. omfatte medarbejdere, der arbejder med transaktionsovervågning eller kundemedarbejdere, der onboarder kunder, og som kan være stand til at påvirke resultaterne af transaktionsovervågningen eller onboardingen. I disse tilfælde er det god praksis med jævnlige, f.eks. årlige, opdateringer af oplysningerne og i øvrigt opdateringer, hvis virksomhederne finder, at der anledning til det. For andre medarbejdere i hvidvaskfunktionen, der f.eks. i praksis ikke har adgang til at påvirke resultaterne af transaktionsovervågningen eller onboardingen, kan det være tilstrækkeligt med mindre hyppige screeninger. Dette kan f.eks. gøres via en stikprøvebaseret kontrol.

Håndtering af udsatte medarbejdere

Hvis en medarbejder i en virksomhed har en dårlig privatøkonomi, kan det gøre medarbejderen mere udsat for afpresning, eller medarbejderen kan selv falde for fristelsen til at hjælpe kriminelle.

En række finansielle virksomheder stiller krav om, at en medarbejder som minimum har konto i det pågældende pengeinstitut, hvor medarbejderen arbejder. Medarbejderen skal i disse tilfælde overvåges på samme måde som andre kunder i henhold til hvidvasklovgivningen. Virksomheden har dog ikke nødvendigvis det fulde billede af medarbejderens økonomi, f.eks. hvis medarbejderen "kun" har en NemKonto hos virksomheden.

Nogle virksomheder foretager opslag i f.eks. RKI og stiller desuden krav om, at f.eks. bijobs skal godkendes, samt at medarbejderen ikke har gæld til det offentlige.

I forlængelse af dette kan det være god praksis at indhente referencer fra tidligere arbejdsgivere, at tjekke ID og uddannelsespapirer og gennemføre søgninger på nettet. Dette skal hindre, at medarbejderen lykkes med at arbejde under falske forudsætninger og derved lettere kan skjule kriminelle gerninger.

Kontrol ved onboarding af kunder

Hvis en medarbejder med forkerte motiver har mulighed for at oprette en kunde med kriminelle hensigter og selv foretage og ajourføre kendskabet til kunden, er der en risiko for, at virksomheden kan blive brugt til at hvidvaske penge eller finansiere terrorisme.

For at gardere sig bedst muligt mod dette er det god praksis, at der er effektive kontroller i forbindelse med oprettelse af kunden og ajourføring af kundekendskabet. Onboarding omfatter også risikovurderingen af kunden.

Kontrollen kan ske ud fra en risikobaseret tilgang, f.eks. – men ikke kun – at virksomheden har særligt fokus på kontrol af medarbejderes onboarding af kunder, der potentielt kan være højrisikokunder. Kontrollen kan f.eks. ske ved anvendelse af et fireøjne-princip, men der kan også være andre metoder.

Usædvanlig adfærd hos medarbejderen

Hvis en medarbejders adfærd ændrer sig væsentligt, f.eks. ved at medarbejderen viser øget interesse i (en) bestemt(e) kunde(r), kan det være et tegn på, at medarbejderen søger at hjælpe den pågældende eller andre med aktiviteter, der ikke er lovlige. Det kan være, at medarbejderen foretager opslag på konkrete kunder, herunder andre medarbejdere i virksomheden, tidligere kunder og medlemmer af bestyrelser eller repræsentantskab hos erhvervs-kunder. Det kan også være, at medarbejderen begynder at få kunder udenfor det normale geografiske eller kundemæssige område eller pludselig får mange nye kunder, der ikke umiddelbart kan forklares ud fra virksomhedens normale daglige drift.

Derfor er det god praksis løbende at være opmærksom på, om medarbejderne har en usædvanlig adfærd eller har en adfærd, der ikke er i overensstemmelse med virksomhedens interne retningslinjer.

Transaktioner og aktiviteter fra og til virksomhedens medarbejdere skal naturligvis også indgå i virksomhedens løbende transaktionsovervågning, hvis medarbejderne er kunder i virksomheden.

Opmærksomhed ved behandling af alarmer

Hvis transaktionsovervågningen genererer en alarm, kan en kriminel medarbejder "hjælpe" en kriminel kunde med at fremstille falske forklaringer om midlernes oprindelse, f.eks. at de stammer fra opsparing eller gaver, eller at pengene er tilbagebetaling af lån.

Hvis en medarbejder selv kan vælge, hvilke usædvanlige transaktioner medarbejderen vil behandle, kan medarbejderen i værste fald lukke sådanne alarmer, uden at de bliver reelt behandlet og underrettet om til Hvidvasksekretariatet.

Det er derfor god praksis, at en medarbejder ikke selv kan udvælge alarmer til gennemgang. Dette kan afhjælpes ved f.eks., at en anden medarbejder uddeler alarmer til sagsbehandling.

Det er samtidig god praksis, at det ikke er muligt for en medarbejder at udelukke alarmer fra gennemgang uden godkendelse eller efterfølgende kontroller.

Foranstaltninger ved mistanke om misbrug af stilling

Det er god praksis, at virksomheden har foranstaltninger til og kontroller af, hvad den skal gøre, hvis den har mistanke om, at en medarbejder misbruger sin stilling til hvidvask eller terrorfinansiering.

Hvis du vil vide mere

For yderligere inspiration anbefales Europols rapport, hvor problematikken omkring infiltrering af finansielle virksomheder behandles i afsnittet "Tactics of serious and organised crime":

"The infiltration of the legitimate business world is a key enabling tactic in the strategies of criminal networks. The abuse of legal business structures (LBS) is a multi-functional tool to support, disguise, or facilitate any form of criminal activity and to launder its proceeds. All business sectors are at risk, to varying degrees, in all crime areas."

Find Europols rapport her: [The changing DNA of serious and organised crime | Europol](#)

Derudover anbefales det at læse Finanstilsynets vejledning om de konkrete krav i hvidvaskloven: [Hvidvaskvejledning november 2020.pdf](#)